

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор науково-методичної
кабінету спеціальної освіти
О.Б.Жильцов
20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0211
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)
» _____ 20 16 р.

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма «Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення» для студентів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

Розробники: Єжова Т.Є.

Мороз О. В., викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від «13» січня 2016 року № 10

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....
Структура програми навчальної дисципліни.....
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....
III. Програма
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні основи виховання дітей з вадами мовлення.....</i>
<i>Змістовий модуль II. Виховне середовище шкільного класу.....</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення»
V. Плани семінарських занять.....
VI. Завдання для самостійної роботи.....
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....
VIII. Методи навчання.....
IX. Методичне забезпечення курсу
X. Питання до іспиту
XI. Рекомендована література.....
Основна.....
Додаткова.....
Інтернет-ресурси.....

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини на основі освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану напряму підготовки 6.010105 – Корекційна освіта (логопедія).

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) організації навчання. Програма визначає обсяги знань, якими повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу: підготувати майбутніх корекційних педагогів до виховання дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення в умовах спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів і загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивною формою навчання.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з теоретичними та методичними основами організації виховної роботи в школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення;
- формувати у студентів професійний інтерес до роботи з дітьми молодшого шкільного віку; розкрити вирішальну роль особистості педагога, його культурного рівня і професійних якостей у створенні в навчальному закладі умов для соціалізації дитини;
- виховувати у студентів такі важливі професійні риси, як доброзичливість, тактовність і коректність, відповідальність за результати своєї діяльності, терпіння, здатність до емпатії, повага та любов до вихованців, професійна чесність та порядність;
- розширювати професійний світогляд студентів, педагогічну ерудицію; розвивати в них здатність до аналітичного осмислення педагогічної дійсності;
- сприяти усвідомленню студентами засобів і напрямків професійного самовдосконалення.

Вивчення дисципліни «Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення» передбачає **формування** в студентів наступних **компетентностей**:

1.	<i>Загальні</i>	
	Світоглядна	Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої

		професії.
	Комунікативна	Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати у команді.
	Науково-дослідницька	Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідно фахового спрямування. Обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання.
	Самоосвітня	Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху
2.	<i>Фахові</i>	
	Організаційна	Здатність до роботи в міждисциплінарній команді під керівництвом лідера (вчителя-логопеда, вчителя інклюзивного класу) у процесі вирішення корекційно-педагогічних завдань
	Психолого-педагогічна	Володіння базовими знаннями про педагогічні системи навчання, виховання і освіти різних категорій дітей з психофізичними порушеннями, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетентності
	Методична	Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з тяжкими порушеннями мовлення в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах
	Корекційно-педагогічна	Володіння знаннями і здатністю до раціонального вибору і реалізації корекційно-освітніх програм, методик і технологій корекції порушень мовленнєвого розвитку в умовах особистісно-орієнтованого підходу до розвитку осіб з психофізичними порушеннями. Володіння знаннями та розуміння сучасних підходів до вивчення, освіти, розвитку, абілітації, реабілітації і соціальної адаптації осіб з психофізичними порушеннями в освітніх закладах, закладах соціального захисту та охорони здоров'я.
	Корекційно-методична	Застосовувати уміння: планувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури порушення, актуального стану і потенційних можливостей осіб з тяжкими порушеннями мовлення; здійснювати корекційно-педагогічну діяльність в установах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту; організовувати корекційно-розвивальне освітнє середовище, добирати і використовувати навчально-методичне забезпечення. Здатність застосовувати сучасні освітні, реабілітаційні, інформаційні технології у роботі з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку в умовах навчальних закладів і реабілітаційних установ.

	Діагностико-корекційна	Володіння базовими знаннями і застосування методів корекційної роботи з розвитку психічної сфери дітей з особливими освітніми потребами. Здатність використовувати знання диференціальної діагностики при класифікації порушень мовленнєвого розвитку.
	Логокорекційна	Здатність здійснювати цілеспрямований добір методик і технологій для корекції психомоторного та мовленнєвого розвитку дітей з тяжкими порушеннями мовлення; Володіння методиками і технологіями корекції та розвитку мовленнєвої діяльності при різних мовленнєвих порушеннях. Здатність використовувати ігрову діяльність для формування та корекції правильного дихання, артикуляційних укладів, вимови, накопичення словника, вдосконалення граматичних форм мовлення, розвитку фонематичного сприймання; когнітивного розвитку.

В результаті вивчення спецкурсу студент повинен опанувати **знаннями** про:

- принципи та умови функціонування виховного процесу;
- суть та специфіку особистісного, діяльнісного, комплексного підходів до виховання дітей з вадами мовлення;
- принципи побудови виховних технологій;
основи системного аналізу виховного процесу;
- особливості розвитку класного колективу молодших школярів;
- завдання і принципи взаємодії педагога з сім'ями вихованців.

В результаті вивчення спецкурсу студент повинен опанувати **уміннями**:

- орієнтуватися у виховних ситуаціях;
- діагностувати рівні вихованості дітей з вадами мовлення;
- перебудовувати виховну мету та завдання орієнтуючись на ступінь зміни педагогічної ситуації;
- у практичній діяльності реалізовувати принципи та закономірності виховного процесу;
- адекватно використовувати систему методів, засобів та методичних прийомів виховання.

Програма складається з 2 модулів (3 кредити) – 108 год., з них: лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год., підготовка до іспиту – 36 годин.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення» завершується складанням іспиту.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0101 «Педагогічна Освіта»	Нормативна
	Напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»	
Модулів – 2	Спеціальність:	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		3-й
Загальна кількість годин – 108		Семестр
		6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Модульний контроль
		4 год.
		Самостійна робота
40 год.		
		Вид контролю:
		іспит

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							Підготовка до іспиту
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль	
Змістовий модуль I									
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ									
1.	Виховна система: сутність, структура, характеристика основних компонентів	10	4	4			6		
2.	Педагогічна взаємодія	10	4	2	2		6		
3.	«Опір вихованню»: сутність, прояви, способи подолання	12	4	2	2		8		
	Модульний контроль	2						2	
<i>Разом за модуль I</i>		32	12	8	4	0	20	2	
Змістовий модуль II									
ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ШКІЛЬНОГО КЛАСУ									
4.	Соціалізуючі функції шкільного класу	8	2	2			6		
5.	Колектив шкільного класу як об'єкт і суб'єкт виховання дітей з вадами мовлення	14	8	4	4		6		
6.	Виховний потенціал навчально-реабілітаційного процесу	14	6	2	4		8		
	Модульний контроль	2						2	
<i>Разом за модуль II</i>		38	16	8	8	0	20	2	
<i>Підготовка до екзамену</i>		36							36
<i>Разом за навчальним планом</i>		108	28	16	12	0	40	4	36

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ

Тема 1. Виховна система: сутність, структура, характеристика основних компонентів

Поняття «виховання». Мета і завдання виховання дітей з вадами мовлення. Виховання і процес соціалізації дитини. Принципи виховання дітей з вадами мовлення.

Поняття «виховна система», етапи розвитку виховної системи. Критерії сформованості виховної системи. Школа і клас як виховні системи.

Основні поняття теми: виховання, виховна система, виховне середовище.

Рекомендована література: 1-3, 8, 12.

Тема 2. Педагогічна взаємодія

Педагогічна взаємодія: сутність і принципи. Методи, прийоми та засоби виховання дітей з вадами мовлення. Стилі взаємодії в системі «педагог-вихованець».

Взаємодія класного керівника з родиною школяра.

Основні поняття теми: педагогічна взаємодія, назви стилів взаємодії.

Рекомендована література: 1-4, 7, 9-13.

Тема 3. «Опір вихованню»: сутність, прояви, способи подолання

«Опір вихованню»: поняття й сутність. Соціальні, психологічні, педагогічні, методичні причини виникнення в дітей з вадами мовлення «опору вихованню» у сучасних умовах. Основні засоби, методи й прийоми подолання «опору вихованню».

Основні поняття теми: психологічний захист, конформність, синдром посттравматичного стресу, дидактогенія.

Рекомендована література: 1, 9-11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ШКІЛЬНОГО КЛАСУ

Тема 4. Соціалізуючі функції шкільного класу

Функції шкільного класу, пов'язані із соціальною адаптацією дітей з вадами мовлення.

Функції шкільного класу, що сприяють відособленню дітей з вадами мовлення.

Типологія шкільних класів за їх соціалізуючими функціями.

Основні поняття теми: соціалізація, соціальна адаптація, відособлення.

Рекомендована література: 4, 5, 9, 14-16.

Тема 5. Колектив шкільного класу як об'єкт і суб'єкт виховання

Шкільний клас як соціально-психологічна група. Ознаки колективу. Спільна діяльність як ознака колективу. Види спільної діяльності дітей з вадами мовлення. Культура класу як чинник розвитку дитячого колективу.

Динаміка класного колективу. Особливості розвитку класного колективу молодших школярів. Мікроклімат шкільного класу та фактори його формування.

Основні поняття теми: група, колектив, культура класу, субкультура класу, виховний потенціал класу, мікроклімат класу.

Рекомендована література: 4-6, 9, 14-16.

Тема 6. Виховний потенціал навчально-реабілітаційного процесу

Виховна функція освіти та особливості її реалізації в діяльності вчителя. Виховний потенціал методів навчання. Виховний потенціал групової форми навчання.

Мікроклімат класу та мікроклімат уроку. Захищеність школяра на уроці. Згуртованість класу на уроці.

Основні поняття теми: мікроклімат уроку, психологічна захищеність, соціальна захищеність.

Рекомендована література: 4, 7, 13-16.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення»

Разом: 108 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год., підготовка до іспиту – 36 годин.

Максимальна кількість балів	124 бали					
Модулі	Змістовий модуль I (56 балів)			Змістовий модуль II (68 балів)		
Назва модуля	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ			ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ШКІЛЬНОГО КЛАСУ		
Лекції	1-2 (2 бали)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6-7 (2 бали)	8(1 бал)
Теми лекцій	Виховна система: сутність, структура, характеристика основних компонентів	Педагогічна взаємодія	«Опір вихованню»: сутність, прояви, способи подолання	Соціалізуючі функції шкільного класу	Колектив шкільного класу як об'єкт і суб'єкт виховання	Виховний потенціал навчально-реабілітаційного процесу
Практичні заняття	1-2 (12 балів)			3-4 (12 балів)		5-6 (12 балів)
Теми практичних занять	Педагогічна взаємодія. «Опір вихованню»: сутність, прояви, способи подолання			Колектив шкільного класу як об'єкт і суб'єкт виховання		Виховний потенціал навчально-реабілітаційного процесу
Самостійна робота	1 (5 балів)	2 (5 балів)	3 (5 балів)	4 (5 балів)	5 (5 балів)	6 (5 балів)
Поточний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Іспит (40 балів)						

Всього: 124 бали, коефіцієнт: 2,06 (123:60=2,06)

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ

Практичне заняття 1-2 (4 години)

Тема: «Педагогічна взаємодія. «Опір вихованню»: сутність, прояви, способи подолання»

Завдання:

Розділитися на 6 рівновеликих груп за списком.

Кожній групі згадати три випадки (із власного життя або ті, які ви спостерігали під час практики), коли ви зустрічалися з явищем «опір вихованню». Підготуйте міні-доповідь на тему: «Опір вихованню: погляд на проблему». План доповіді:

1. Короткий опис випадку (як випадок виглядає ззовні).
2. Ознаки, за якими можна судити про наявність опору вихованню.
3. Розгляньте ситуацію з позиції дитини та з позиції педагога. Визначте причини виникнення опору вихованню в даному випадку.
4. Як дорослі розв'язували дану проблему?
5. Оптимальний, на ваш погляд, варіант дій дорослого (те, що б зробили ви на місці дорослого).
6. Очікуваний результат.

Час доповіді: 15 хвилин.

Час для обговорення: 6-8 хвилин.

Рекомендована література: 1, 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ШКІЛЬНОГО КЛАСУ

Практичне заняття 3-4 (4 години)

Тема: «Колектив шкільного класу як об'єкт і суб'єкт виховання»

Завдання:

Розділитися на 6 рівновеликих груп за списком.

Кожній групі розробити захід на одну із запропонованих тем (теми в усіх групах мають бути різними):

1. Патріотичне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
2. Моральне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
3. Професійна орієнтація дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
4. Економічне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
5. Естетичне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
6. Правове виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.

Результат представити у вигляді доповіді за планом:

1. Тема заходу
2. Мета заходу
3. План заходу
4. Необхідні ресурси
5. Попередня робота
 - a) з дітьми
 - b) з батьками (якщо батьки залучаються до проведення заходу)
 - c) інша (оформлення приміщення, підготовка костюмів тощо)
6. Хід проведення, обґрунтування (представити докладний опис заходу; вказати, як його складові сприяють досягненню поставленої мети)
7. Рекомендації для колег на основі власного досвіду проведення

Час доповіді: 15 хвилин.

Час для обговорення: 6-8 хвилин.

Рекомендована література: 2, 3.

Практичне заняття 5-6 (4 години)

Тема: «Виховний потенціал навчально-реабілітаційного процесу»

Завдання:

Розділитися на 6 рівновеликих груп за списком.

Кожній групі розробити фрагмент уроку з використанням «Моделі реалізації колективної творчої діяльності на уроці», розглянутої на лекції.

Результат представити у вигляді доповіді.

Час доповіді: 15 хвилин.

Час для обговорення: 6-8 хвилин.

Рекомендована література: 2, 3.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ

Завдання 1 до теми 1 «Виховна система: сутність, структура, характеристика основних компонентів»

Законспектувати підрозділ «Характеристика виховних систем» навчального посібника: Методика виховної роботи : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / [Е. М. Аджиева и др.] ; под ред. В. А. Слостенина. – М. : Академия, 2009 – 158, [1] с.

Конспект представити у вигляді таблиці:

№	Назва виховної	Характеристика виховної системи	Методи виховного
---	----------------	---------------------------------	------------------

системи		впливу
---------	--	--------

Завдання 2 до теми 2 «Педагогічна взаємодія»

За результатами виконання попереднього завдання обрати виховну систему, елементи якої Ви хотіли б впровадити в своєму майбутньому класі. Обґрунтувати вибір у міні-довіді «Моє розуміння завдань виховання дітей з вадами мовлення».

Орієнтовний план міні-довіді:

1. Переваги обраної мною виховної системи.
2. Достоїнства інших виховних систем, які я б хотів впровадити в свою практику.
3. Моменти, з якими я не згоден (не згодна).
4. Приклад (в даному пункті навести приклад проблеми у поведінці чи міжособистісній взаємодії дітей, яку Ви спостерігали під час проходження практики; описати шляхи розв'язання даної проблеми, здійснені вчителем; запропонувати власні шляхи розв'язання даної проблеми з урахуванням методів виховного впливу обраної системи).

Міні-довідь представити у письмовому вигляді.

Завдання 3 до теми 3 «Опір вихованню: сутність, прояви, способи подолання»

Написати есе за переглядом кінофільму «Тріумф: Історія Роні Кларка» (2006), у якому висвітлити сутність педагогічного впливу педагога, прояви, способи подолання опору вихованню.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ШКІЛЬНОГО КЛАСУ

Інтегроване завдання 4-6 до теми 4 «Соціалізуючі функції шкільного класу», теми 5 «Колектив шкільного класу як об'єкт і суб'єкт виховання» та теми 6 «Виховний потенціал навчально-реабілітаційного процесу»

Законспектувати підрозділ «Віктимогенність шкільної життєдіяльності» підручника: Шакурова М. В. Социальное воспитание в школе / М. В. Шакурова. – М. : Академия, 2004. – 270 с.

В конспекті висвітлити наступні питання:

- зміст поняття «віктимогенність»;
- причини віктимогенності шкільної життєдіяльності;
- шляхи профілактики та подолання віктимогенності шкільної життєдіяльності.

Обсяг конспекту – не менше 9-ти аркушів

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення здобувачів першого (бакалаврського) освітньо-професійного рівня з дисципліни «Теорія та методика виховання дітей з вадами

мовлення» оцінюються за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Система оцінювання навчальних досягнень студентів за Європейською (ECTS) шкалою подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Види діяльності	Кількість завдань	Розрахунок	Загальна сума за видами діяльності
Відвідування лекцій	8	$8 \times 1 = 8$	8
Відвідування практичного (семінарського) заняття	6	$6 \times 1 = 6$	6
Робота на практичному занятті (доповідь, виступ)	3	$3 \times 10 = 30$	30
Виконання модульної контрольної роботи	2	$2 \times 25 = 50$	50
Виконання самостійної роботи	6	$6 \times 5 = 30$	30
Максимальна кількість балів:			124
Форма контролю – іспит		60 балів – семестр $124:60 = 2,06$ Коефіцієнт: 2,06	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** усне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, письмове опитування.
- **Методи самоконтролю:** самооцінка, самоаналіз.

Порядок переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання, в шкалу за системою ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Оцінка за шкалою Університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
Fx	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з навчально-методичною літературою, науковою літературою, періодичними виданнями, нормативно-правовими актами в галузі охорони сім'ї, материнства й дитинства.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: дискусії, створення проблемних ситуацій, розв'язання педагогічних завдань.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з дисципліни «Соціально-педагогічна робота в ДНЗ з дітьми, які мають особливі потреби».

Х. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

Репродуктивний блок

1. Дати визначення поняття «виховання»; сформулювати мету виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
2. Визначити функції виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
3. Перелічити принципи виховання дітей з ТПМ, коротко визначити їх сутність.
4. Визначити сутність педагогічної взаємодії.
5. Дати визначення поняття «соціальна адаптація». Перелічити функції шкільного класу, пов'язані із соціальною адаптацією дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
6. Визначити типи шкільних класів за їх виховним впливом на дитину.
7. Дати визначення поняття «культура класу» та сформулювати завдання вчителя щодо формування культури класу.
8. Дати визначення поняття «колектив», перелічити стадії розвитку класного колективу та визначити сутність кожної з них.
9. Дати визначення понять «мікроклімат шкільного класу» та «фактори формування мікроклімату шкільного класу».
10. Дати визначення поняття «мікроклімат шкільного класу». Визначити ознаки гуманістичного мікроклімату шкільного класу.
11. Визначити умови реалізації виховної функції навчання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
12. Визначити сутність явища «опір вихованню». Схарактеризувати соціальні причини виникнення «опору вихованню» дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
13. Визначити сутність явища «опір вихованню». Схарактеризувати причини виникнення «опору вихованню» дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
14. Визначити виховний потенціал групової форми навчання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
15. Визначити зміст розумового виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
16. Визначити зміст патріотичного виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
17. Визначити зміст морального виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
18. Визначити зміст трудового виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
19. Визначити зміст естетичного виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
20. Визначити зміст правового виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
21. Визначити зміст екологічного виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.

22. Визначити зміст статевого виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
23. Визначити зміст фізичного виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.

Аналітичний блок

1. Проаналізувати значення поняття «виховання» в широкому та вузькому розумінні.
2. Визначити та обґрунтувати мету і завдання виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
3. Визначити сутність принципу гуманістичної спрямованості виховання. Обґрунтувати використання даного принципу в навчально-виховному процесі шкіл для дітей з ТПМ.
4. Визначити сутність принципу діалогічності виховання. Обґрунтувати використання даного принципу в навчально-виховному процесі шкіл для дітей з ТПМ.
5. Визначити сутність принципу колективності виховання. Обґрунтувати використання даного принципу в навчально-виховному процесі шкіл для дітей з ТПМ.
6. Визначити сутність принципу орієнтації на позитивне у поведінці і характері учня. Обґрунтувати використання даного принципу в навчально-виховному процесі шкіл для дітей з ТПМ.
7. Визначити та проаналізувати стилі конструктивної педагогічної взаємодії.
8. Дати характеристику наступних методів виховання: педагогічна вимога, громадська думка, вправлення. Визначити умови виховної ефективності даних методів.
9. Дати характеристику наступних методів виховання: привчання, доручення, створення виховуючих ситуацій. Визначити умови виховної ефективності даних методів в роботі з дітьми з ТПМ.
10. Дати характеристику наступних методів виховання: змагання, заохочення, покарання. Визначити умови виховної ефективності даних методів в роботі з дітьми з ТПМ.
11. Дати характеристику наступних методів виховання: роз'яснення, бесіда, приклад. Визначити умови виховної ефективності даних методів в роботі з дітьми з ТПМ.
12. Визначити та обґрунтувати умови реалізації виховної функції навчання.
13. Визначити сутність явища «опір вихованню». Обґрунтувати основні шляхи подолання «опору вихованню» в роботі з дітьми з ТПМ.
14. Обґрунтувати значення освітньої функції шкільного класу для соціальної адаптації учнів з ТПМ.
15. Обґрунтувати значення комунікативної функції шкільного класу для соціальної адаптації учнів з ТПМ.
16. Обґрунтувати значення захисної функції шкільного класу для соціальної адаптації учнів з ТПМ.

17. Обґрунтувати значення ціннісно-нормативної функції шкільного класу для соціальної адаптації учнів з ТПМ.
18. Проаналізувати реалізацію соціалізуючих функцій в класі деструктивного типу.
19. Проаналізувати реалізацію соціалізуючих функцій в класі освітнього типу.
20. Проаналізувати реалізацію соціалізуючих функцій в класі корпоративного типу.
21. Проаналізувати реалізацію соціалізуючих функцій в класі бюрократичного типу.
22. Проаналізувати реалізацію соціалізуючих функцій в класі діяльнісного типу.
23. Проаналізувати поняття «шкільний клас» і «колектив».
24. Дати характеристику першої стадії розвитку класного колективу та обґрунтувати діяльність педагога на цій стадії.
25. Дати характеристику другої стадії розвитку класного колективу та обґрунтувати діяльність педагога на цій стадії.
26. Дати характеристику третьої стадії розвитку класного колективу та обґрунтувати діяльність педагога на цій стадії.
27. Обґрунтувати діяльність вчителя щодо формування гуманістичного мікроклімату шкільного класу школи для дітей з ТПМ.

Творчий блок

7. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на згуртування колективу дітей з ТПМ.
8. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на формування сприятливої емоційної атмосфери в шкільному класі для дітей з ТПМ.
9. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на включення дітей з ТПМ у різноманітні види соціально-корисної діяльності.
10. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на розвиток самоврядування дітей з ТПМ в шкільному класі.
11. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на педагогічну допомогу батькам у вихованні дітей з ТПМ.
12. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на нейтралізацію негативних впливів соціуму на дітей з ТПМ.
13. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на формування уявлень дітей з ТПМ про здоровий спосіб життя.
14. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на навчання дітей з ТПМ міжособистісної взаємодії.
15. Запропонувати та обґрунтувати три заходи, спрямовані на формування в дітей з ТПМ уявлення про важливість праці для суспільства і для них самих.
16. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на патріотичне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.

17. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на моральне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
18. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на професійну орієнтацію дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
19. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на економічне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
20. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на естетичне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
21. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на фізичне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
22. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на правове виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.
23. Запропонувати та коротко описати три заходи, спрямовані на екологічне виховання дітей з ТПМ молодшого шкільного віку.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Маленкова Л.И. Теория и методика воспитания : учеб. Пособие / Л.И. Маленкова. – М. : Педагогич. Общество России, 2002. – 480 с.
2. Методика воспитательной работы : учеб. Пособие для студентов высш. Учеб. Заведений / [Е. М. Аджиева и ре.]; ред ред. В. А. Слостенина. – М. : Академия, 2009 – 158, [1] с.
3. Супрун М. Особистість вихователя спеціальної школи-інтернату / М. Супрун // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2013. – № 2 (66). – С. 15-18.
4. Ясницкая В. Р. Социальное воспитание в классе : реде и методика / В. Р. Ясницкая. – М. : Академия, 2004. – 352 с.
5. Бабяк О. Особливості когнітивного компонента міжособистісних стосунків у шкільній групі / О. Бабяк // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2013. – № 3 (67). – С. 26-30.
6. Берзінь В. Формування здорового способу життя дітей та підлітків / В. Берзінь, В. Стельмахівська // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2013. – № 4 (68). – С. 48-53.
7. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. Посіб. / Т. Є. Єжова. – К. : Київ. Ун-т ре. Б. Грінченка, 2011. – 284 с.
8. Иванов А. В. Социальное воспитание в культурной реде образовательно-воспитательных учреждений и организаций : учеб. Пособие / А. В. Иванов. – М., 2009. – 240 с.
9. Левчук Я. М. Традиційна українська дитяча субкультура у висвітленні когнітивної культурології / Я. М. Левчук. – К. : Ін-т культурології НАМ України, 2012. – 239 с.

Додаткова:

10. Соціальний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах : Методичний посібник / автор-упорядник І.Д.Зверева. – К. : Держсоцслужба, 2006. – 104 с.
11. Соціальний супровід сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах: Навчально-тренінговий модуль / автор-упорядник І.Д.Зверева. – К. : Держсоцслужба, 2008. – 300 с.
12. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула – К. : Академвидав, 2009. – 560 с.
13. Шакурова М. В. Социальное воспитание в школе / М. В. Шакурова. – М. : Академия, 2004. – 270 с.

Інтернет-ресурси:

14. Сайт Васильківської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I-II ступенів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. – Режим доступу: <http://vinter.kiev.ua/ua/>
15. Сайт Львівської загальноосвітньої школи-інтернату для дітей з тяжкими порушеннями мовлення I-II ст. «Довіра». – Режим доступу: <http://osvitportal.loda.gov.ua/index.php/component/content/article/2-uncategorised/829-komunalnyi-zaklad-lvivskoi-oblasnoi-rady-lvivska-spetsialna-zahalnoosvitnia-shkola-internat-i-ii-st-dlia-ditei-z-tiazhkymy-porushenniamy-movlennia>
16. Сайт Спеціальної школи-інтернату I-II ступенів №7 для дітей з тяжкими порушеннями мовлення міста Києва. – Режим доступу: <http://school7kiev.ho.ua/>